

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ТАРАЗ МЕМЛЕКЕТТІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

*Жарықтың сыну
құбылысы*

Пәні: Мұғалімнің кәсіптік бағдары
Орындаған: Сакен Қ
Қабылдаған: Көшербаева М

Мақсаты

- ❖ Жарық құбылыстарының сыну ұғымы жайлы мағлұмат беру.
- ❖ Таным белсенділігін арттыра отырып, ынталандыру үшін, іс – әрекеттерін тиімді ұйымдастыру арқылы сыну заңының ғылымилығымен қатар, өмірмен байланыстыра отырып, есептер шығаруға үйрету.
- ❖ Өзін – өзі бағалауға баулу

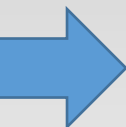
Күтілетін нәтиже

- ❖ Жарық құбылыстарының сыну ұғымы жайлы мағлұмат алады.
- ❖ Таным белсенділігін арттыра отырып, ынталандыру үшін, іс – әрекеттерін ұйымдастыру арқылы сыну заңының ғылымилығымен қатар, өмірмен байланыстыра отырып, формуласын үйренеді.
- ❖ Өзін – өзі бағалауды үйренеді.

1

СТОП

СТОП

Жалпы сұрақтар

1

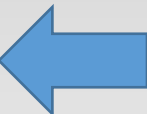
Геометриялық
оптика нені
оқытады?

2

Жарық сәулесі
және сәуленің
түсу жазықтығы
деген не?

3

Шағылу заңын кім
айтады?

Жарықтың түзу сызықпен таралу және шағылу құбылыстарын зерттейді

Жарық энергиясы бойымен тарайтын сызық жарық сәулесі деп аталады. Жарық сәулесі мен түсу нүктесіне тұрғызылған перпендикуляр жатқан жазықтық.

Жалпы сұрақтар

1

Шағылу заңын
ұсынған ғалым
Гюйгенс пе?

2

Жарық
жылдамдығының
мәні 300000000
м/с па?

3

Жарықтың сынуы
судың көлеміне
байланысты ма?

ИЯ

ИЯ

ЖОҚ

Жалпы сұрақтар

1

Түсу бұрышы 30° .
Шағылу бұрышын
тап.

2

Таза суға қарасақ
өз бейнемізді
көруге болады,
неге?

3

Күн сәулесі жер бетіне
 30° бұрышпен түседі.
Күн сәулесін құдық
түбіне қарай бұру
үшін, жазық айнаны
вертикалмен қандай
бұрыш жасай бағыттау
керек?

30°

Бұл су бетінен шағылу құбылысынан
болады.

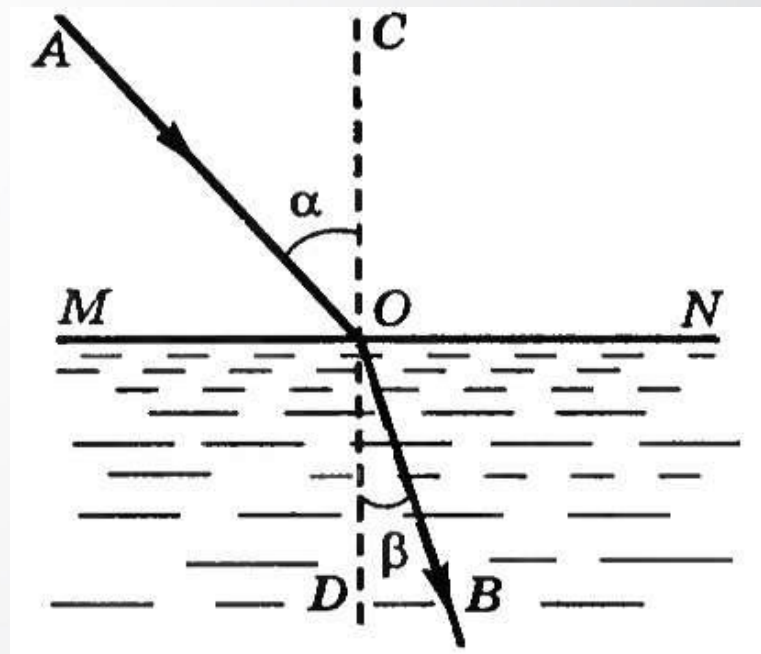

15°

Жаңа сабақ

- Екі ортаны бөлетін шекара арқылы өткенде, жарықтың таралу бағытының өзгеруін *жарықтың сынуы* деп атайды.
- Сынған сәуле мен екі ортаны бөлетін шекараға сәуле түскен нүктеде тұрғызылған перпендикуляр арасындағы бұрышты *сыну бұрышы* (γ) деп атайды.

- Түскен сәуле, сынған сәуле және екі ортаны бөлетін бетке сәуле түскен нүктеде тұрғызылған перпендикуляр бір жазықтықта жатады.
- Түсу бұрышы синусының сыну бұрышының синусына қатынасы берілген екі орта үшін тұрақты шама болып қалады:

$$\frac{\sin \alpha}{\sin \gamma} = n$$

Семантикалық карта

Сұрақ	Шағылу	Сыну	Шағылу заңы	Сыну заңы	Сыну көрсеткіші
$\frac{\sin \alpha}{\sin \gamma} = n$ бұл ненің формуласы?					
Көл бетінен күн көрініп тұр. Бұл қандай құбылыс?					
$\sin \alpha = \sin \beta$ бұл ненің формуласы?					
Судағы балықтар үлкен болып көрінеді. Бұл қандай құбылысты көрсетеді?					
$n = \frac{c}{V}$ бұл ненің формуласы?					

Есептер шығару

α	γ	n	Қандай зат?
45°	27°		
	45°		алмас
	30°	1,56	

Бағалау парағы

Топ мүшелерінің аты - жөні	Үй тапсырмасы 1-5 ұпай	Өз ойын бөлісу 1 – 5 ұпай	Семантикалық карта	Кестемен жұмыс	Жалпы ұпай

Үйге тапсырма: §67 оқу